

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu
Hrafnkell Á Proppé,
framkvæmdastjóri
Hamraborg 12
200 Kópavogur

Reykjavík, 16. apríl 2013
Tilvísun: UST20130300112/ksj

Drög að tillögu að breytingum á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2001 - 2024

Vísað er til erindis svæðisskipulagsstjóra SSH er barst 15. mars sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um drög að tillögu að breytingum á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2001 – 2024. Fram kemur í erindinu að verkefnislýsing skipulagsgerðar og umhverfismats var samþykkt til kynningar í júní 2011. Einnig kemur fram í erindinu að breytingartillagan hefur mótast nokkuð á vinnslutímanum.

Þríhnúkakagigur

Í greinargerð kemur fram að í tillögu að Aðalskipulagi Kópavogs 2012 – 2024 sé sett fram sú stefna að skapa eigi aukið aðgengi ferðamanna að Þríhnúkakígnum og svæðinu umhverfis og að skapa eigi viðeigandi aðstöðu á svæðinu. Því er lagt til í skipulagstillögunni að Þríhnúkur verði skilgreindur sem opið svæði til sérstakra nota. Umhverfisstofnun bendir á að Þríhnúkakagigur er í Bláfjallafólkvangi og að fólkvangur er friðlýst svæði og í 55. gr. laga um náttúruvernd nr. 44/1999 kemur fram að: „*Ráðherra getur, að fengnum tillögum hlutaðeigandi sveitarfélags eða sveitarfélaga og álitum Umhverfisstofnunar lýst tiltekið landsvæði, sem ætlað er til útvistar og almenningsnota, fólkvang*“. Umhverfisstofnun bendir á að í auglýsingu um fólkvang í Bláfjöllum koma fram þær reglur sem gilda um hann. Í reglunum er gilda um fólkvanginn kemur m.a. fram að óheimilt er að gera á svæðinu jarðrask nema leyfi Umhverfisstofnunar komi til. Um opin svæði til sérstakra nota segir í skipulagsreglugerð: „*Í svæðis- og aðalskipulagi skal gera grein fyrir þeim svæðum sem skilgreind eru sem opin græn svæði til sérstakra nota.*“ Umhverfisstofnun bendir á að þótt Kópavogsbær skilgreini hluta Bláfjallafólkvangs sem opið grænt svæði til sérstakra nota, þá gildi áfram ákvæði friðlýsingar Bláfjallafólkvangs, svæðið lítur stjórn Bláfjallafólkvangs og það þarf áfram að fá leyfi Umhverfisstofnunar ef framkvæma á á svæðinu í og við Þríhnúkakígna. Í álitum Skipulagsstofnunar um umhverfismat áætlaðra framkvæmda við Þríhnúkakíg kemur fram að stofnunin telur áhrif þeirra á svæði Þríhnúkakígs vera nokkuð neikvæðar og telur Skipulagsstofnun að setja þurfi eftirfarandi skilyrði við framkvæmdaleyfisveitingu: **1.** Hönnun aðkomuvegar verði að hámarki miðuð við valkost II, þ.e. umferðarhraða 60 – 70 km/kls. **2.** Að fyrir liggji niðurstöður úr heildarendurskoðun

vatnsverndar höfuðborgarsvæðisins, sem áformað er að ljúki árið 2013.

Fram kemur í umhverfisskýrslu að áhrif af að gera Þríhnúkagíg aðgengilegan muni að mestu leyti verða afturkræf, en að stígagerð og aðkomuvegur muni hafa áhrif á yfirborð og hafa nokkuð neikvæð áhrif á verndargildi gígsins. Að mati Umhverfisstofnunar verða áhrifin af framkvæmdum í og við Þríhnúkagíg óhjákvæmilega meiri en hér kemur fram.

Umhverfisstofnun er ósammála því að áhrif framkvæmdanna muni að mestu afturkræf. Vegagerð um óraskað eldhraun er óafturkræf framkvæmd, og sú framkvæmd að rjúfa Þríhnúkagíg til að gera hann aðgengilegan er óafturkræf framkvæmd og hefur áhrif á verndargildi gígsins, sem eins og fram kemur í umhverfisskýrslu er mjög mikið á lands- og heimsvísu. Eins og fram hefur komið er Umhverfisstofnun ósammála því að áhrif af opnun Þríhnúkagígs muni ekki ein og sér valda verulegum neikvæðum áhrifum, Umhverfisstofnun bendir á áhrif bæði á verndargildi svæðisins og áhrif á vatnsvernd.

Brú yfir Fossvog

Umhverfisstofnun tekur undir umfjöllun um áætlun um brú milli Kársness og Kýrhamars og nauðsyn þess að afla ítarlegra upplýsinga, bæði hvað varðar áhrif mannvirkja á sjávarföll og áhrif slíkrar framkvæmdar á útivist á svæðinu og áhrif á ásýnd og landslag.

Reykjavík

Í greinargerð kemur fram að gert er ráð fyrir að byggja þurfi um 50 þúsund íbúðir á höfuðborgarsvæðinu til ársins 2050, þar af 30 þúsund íbúðir í Reykjavík. Bornir eru saman 3 mismunandi kostir á uppbyggingu í greinargerð. Umhverfisstofnun tekur undir að það er hagkvæmt og hefur minni umhverfisáhrif á óraskað land að stefna að þéttingu byggðar. Umhverfisstofnun tekur undir áætlanir um eflingu almenningsgangna og umhverfisvænna ferðamáta og telur stofnunin að sú uppbygging þurfi að haldast í hendur við þéttingu byggðar svo ekki komi til neikvæð umhverfisáhrif vegna aukinnar mengunar frá útblæstri bíla vegna aukinnar umferðar einkabíla á þéttbýlum svæðum innan borgarinnar. Umhverfisstofnun ítrekar að þétting byggðar fari fram á þegar samþykktum íbúðasvæðum og þetta álit stofnunarinnar felur ekki í sér að farið verði inn á græn svæði og önnur útivistarsvæði í borginni.

Urðunarsvæði í Álfsnesi

Umhverfisstofnun vekur athygli á að starfsleyfi urðunarstaðarins í Álfsnesi féll úr gildi 31. desember sl. Samkvæmt núgildandi aðalskipulagi er gert ráð fyrir urðunarstaðnum út árið 2014 og þar af leiðandi þarf Umhverfisstofnun að binda gildistíma starfsleyfisins við sömu dagsetningu. Umhverfisstofnun telur sig ekki hafa heimild til að veita starfsleyfi fyrir starfsemi sem ekki er gert ráð fyrir í gildandi aðalskipulag viðkomandi sveitarfélags.

Ellidaárvogur og Ósabraut

Umhverfisstofnun tekur undir að breyting úr athafnasvæði í blandaða byggð sé jákvæð á ofangreindu svæði. Í umfjöllun um ofangreint svæði kemur einnig fram að gert er ráð fyrir viðbót við landfyllingu og er hún metin óveruleg neikvæð. Að mati Umhverfisstofnunar fer það eftir magni og staðsetningu væntanlegrar landfyllingar hver áhrifin geta orðið. Umhverfisstofnun bendir á að varðandi landfyllingu þarf að taka tillit til laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda, en þar kemur fram að varp efna og hluta í hafið er óheimil nema það sem fellur undir 9.gr ofangreindra laga. Einnig bendir Umhverfisstofnun á að skv. i. mgr. 10. gr. 2. viðauka laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum, eru landfyllingar þar sem áætluð uppfylling er 5 ha eða stærri, framkvæmdir sem kunna að hafa í

för með sér umtalsverð umhverfisáhrif og metnar er í hverju tilviki með tilliti til eðlis, umfangs og staðsetningar hvort háðar skuli mati á umhverfisáhrifum skv. ofangreindum lögum.

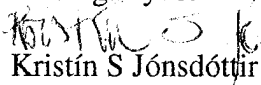
Umhverfisstofnun bendir á að við Elliðaárvog er svæðið Háubakkar sem var friðlýst sem náttúruvætti árið 1983. Á Háubökkum finnast þykk og afar merkileg setlög. Friðlýsta svæðið er 2,1 ha að stærð og í auglýsingu um náttúruvættið koma m.a. fram eftirfarandi reglur er gilda um svæðið:

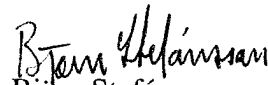
1. Varðveita skal jarðmyndanir svæðisins í núverandi mynd. Hverskonar mannvirkjagerð eða jarðrask, sem breytt getur útliti eða eðli svæðisins, er óheimilt, nema til komi leyfi Umhverfisstofnunar.
2. Gangandi fólki er heimil för um svæðið, enda sé góðrar umgengni gætt. Þá er borgarstjórn heimilt, að höfðu samráði við umhverfismálaráð og skipulagsnefnd að setja nánari reglur um umferð og umgengni um svæðið.
3. Hverskonar losun jarðefna, rusls eða sorps er óheimil á hinu friðlýsta svæði.

Græni trefillinn

Fram kemur í umhverfisskýrslu að ekki verði gengið á svæði græna trefilsins, og að skerpt verði á afmörkun á Kjalarnesi. Einnig kemur fram að fyrirvari sé um landnotkun á svæði græna trefilsins á Hómsheiði. Að mati Umhverfisstofnunar er afar mikilvægt að útivistarsvæði sem tekið hefur verið frá og skilgreint sem grænn trefill um höfuðborgarsvæðið verði ekki skert.

Virðingarfyllt

Kristín S Jónsdóttir
Sérfræðingur

Björn Stefánsson
Sérfræðingur

Skipulagsstofnun

